



NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXIII

Library of Congress, Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540
Price 20 c.

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Chicago, Ill. — Pirma dienis, — Monday, January 30, 1978

23

ŠIAURĖS AMERIKA KASASI IŠ SNIEGO

TOMAS VENCLOVA AUSTRALIJOJE

Tomas Venclova buvo pakviestas į Tarptautinį PEN Klubą suvažiavimą, kuris vyko gruodžio mėnesį Sydnėje, Australijoje. Venclova, Helsinkio susitarimų vykdymui remti Lietuvos visuomeninės grupės narys yra glaudžiam kontakte su VLIK'u. VLIKas, norėdamas plačiau ir geriau informuoti mūsų šalies apie Lietuvoje vykstantį disidentinį judėjimą, sudarė sąlygas per Tautos Fondą Tomui Venclovui nuvykti į Australiją. Už antisovietinę veiklą Amerikoje, Venclovui atimta sovietų pilietybė. Jis dabar keliauja Lietuvos užsienio pasu, kuris jam buvo išduotas Lietuvos pasiuntinybės JAV.

Australijoje Venclova išbuvo nuo 1977 m. gruodžio 9 dienos iki 1978 m. sausio 6 d. Nuo gruodžio 11 iki 17 jis dalyvavo Tarptautiniame PEN Klubo kongrese Sydnėje. Po to skaitė paskaitas lietuvių visuomenei apie padėtį SSSR ir Lietuvoje. Sydnėje gruodžio 18, Canberroje gruodžio 20, Adelaidėje gruodžio 21 ir Melbourne gruodžio 25. Taip pat susitiko su Hoberto, Tasmanijos ir Auklando, Naujosios Zelandijos lietuviams. Sydnėje ir Adelaidėje turėjo poezijos vakarus. Politinėmis temomis anglų kalba pravedė spaudos konferencijas Sydnėje, Adelaidėje, Melbourne ir Hobarte. Spaudos konferencijų medžiaga pateko į didžiulius australų laikraščius. Melbourne laikraštis "Tėvilkės" Aida savo sausio 14 dienos laidoje rašo, kad "profesorius Venclova optimistiškai žiūri į disidentų veiklą Sovietų Sąjungoje. Je. Liudija, kad didžioji dauguma Sovietų žmonių priešingi so-

Piliulė ar cigaretė?

WASHINGTON.—FDA (Maisto ir Vaisių Adm.) administratorius Donald Kennedy pranešė 3 ar 4 milijonams cigarečių rūkančioms ir gimdymų kontrolės piliules imančioms moterims patariama arba ne-ko nebelekiant mesti rūkyti ar ba susirasti kitokią priemonę, vienu žodžiu Kennedy pasakė:

"Jeį vartoji piliulę, — mesk rūkyti, o jei rūkai cigaretes ir negali apstelti be piliulės, žinok, kad dramatiškai padidėja pavojus gauti širdies ataką arba smūgį."

Dr. Kennedy parašė tuo reikalu brošiūrą, kur pasakytas: "Cigarečių rūkymas didina riziką susilaukti širdies ir kraujotakos ligų. Tai rizika didėja su amžiaus pažanga."



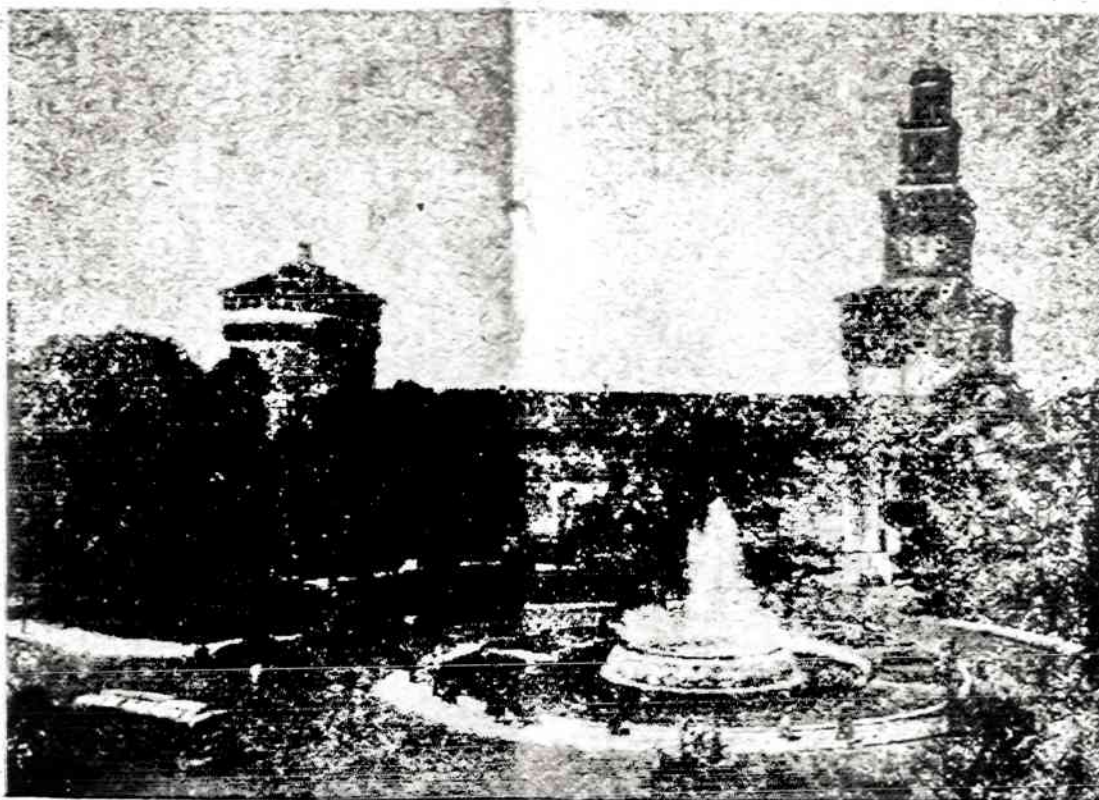
KALENDORĖLIS

Sausio 30: Jacinta, Ipolitas, Žibonė, Viešgailė, Milgaudas, Aitvaris.

Saulė teka 7:07, leidžias 5:01
Oras: šaltas, debesuotas



TOMAS VENCLOVA



Milane stovi romėnų laikais statyta kunigaikščio Sforzos šeimos pilis. Milane pamatai labai stiprūs, kietas akmuo, tai ir pilis dar ir šiandien stipri.

BANDO ĮTRAUKTI JORDANIJOS KARALIŲ Sudarytas koalicinis I TAIKOS PASITARIMUS

Karalius Huseinas laukia didesnių Izraelio vyriausybės nuolaidų

JERUZALĖ, Izraelis. — Nustatyta, kad prezidentas Sadatas, nutraukdamas pasitarimus su Izraeliu, turėjo kitų tikslų. Jis norėjo, kad į pasitarimus būtų įtrauktas ir Jordanijos karalius Huseinas. Jam buvo aišku, kad kairiojo Jordanijos upės kranto likimas negali būti išspręstas be Jordanijos sutikimo. Ne tik Izraelio, bet ir Egipto vadovybė rūpi, ieškoti būdų Jordanijos karaliui iškviešti į taikos pasitarimus. Jordanijos karalius visai neskubėjo.

Nori gauti didesnes nuolaidas

Jordanijos karalius Teherane prasiūtas, kad jam nėra jokios prasmės vykti į Jeruzalę ir tartis su egiptiečiais arba Izraeliu. Jeigu Izraelis paskelbtų, kad jis sutinka atšaukti savo karą į Samariją, tai tada būtų kitas klausimas. Bet kol Izraelis planuos sudaryti kelių valstybių administraciją kairiajame Jordano upės krante, tai karaliui nėra noro skristi į Jeruzalę ir pradėti bet kokių pasitarimus.

Sadatas nenori būti vienas

Egipto prezidentas, matydamas, kad su Izraelio premjeru nesutaria dėl Samarijos, stengiasi įvairiais būdais įtraukti Jordanijos karalių į derybas. Dabartiniu metu užsispyrusieji arba gali Egiptą izoliuoti, bet kai derybas pradės ir Jordanijos karalius, tai visas reikalas išeis kitokia prasme.

Pranešimai sako, kad prezidentas Sadatas gali pasiekti savo tikslo. Izraelis premjeras ir užsienio ministeris pranešė sekretoriaus pavaduotojui Atheton, kad pasirodęs padaryti Jordanijai nuolaidų, jeigu ji sutiks tartis su Izraeliu taikos reikalais.

New Yorke dar blogiau

NEW YORKAS.—Miesto administracija atsisakė į privatus firmas, prašydama paskolinti mašinas ir įrankius, reikalingus kovai su sniegu ir ledais miesto gatvėse. Jau vien savanorių

Labai greitai iššvaistė 6 mil. dol.

PARYŽIUS, Prancūzija. — Turtingo Irano žemės savininko dukterė Fatima Milinaire, sulaukusi 39 metų amžiaus, Londono ir Paryžiaus kabaretuose prasiūpė veik šešis milijonus dolerių. Jei labai patinka gyvenimas kabaretuose, ji turi progos pašokti ir pasidžiaugti gyvenimu. Ji pareiškė, kad jai likę tik du žiedai, kurių vertė yra 87.000 dolerių, bet visa nelaimė, kad skolininkai ir ji juos jau reikalauja pritenzijų. Ji galvoja, kaip jai teks pasiekti Teheraną ir papasakoti, kur dinga tokia stambi princesė suma.

"KOMUNIZMAS KULTŲ REJA"

MASKVA. — Kai kurie senosios kartos "veteranai" apgailestauja "melonybinių" žodžių nykimą komunistų žargone. Kaip pavyzdys nurodomas ilgiausiai piktinaudotas žodis "tovarišč" (draugas) išsigimęs į grynai rusišką keiksma: "Ei ty!" Efektui pagilinti šaukiant "Ei ty", tapę telti plaštaka per kepurę arba kumščiu per sprandą...

tė kaip visas New Yorkas apklotas daugiau kaip 20-colių sniego klotu, o geroka dalis sniego plūgi ir vėžimų sugedo su sniegu ir ledais besiguriant.

Centrinės ir svarbiausios gatvės jau prakastos trafikui, bet šalutines ir antraeiles gatves

portugalų kabinetas

LISABONAS, Portugalija. — Socialistų partijos pirmininkas Mario Soares sudarė pirmą koalicinį kabinetą su Portugalijos konservatoriais. Jam pavyko įkinti konservatorius, kad tiksliai bendromis jėgomis bus galima atstatyti Portugalijos krašto ūkį, visai nugalėję perversmą, maistą ir kolonijų laikotarpį. Kabinetą pakviestas vienas bankininkas, kuris pasižadėjo, svetimų paskolų pagalba, atgaivinti krašto ūkį ir padėti įtraukti Portugaliją į Vakarų pasaulio valstybes. Didžiausią triukšmą dėl Soares pastangų kėlė komunistai, kurie visą laiką priešinosi konservatorių grįžimui į vyriausybę. Pirmadienį prezidentas prisaikdins naują kabinetą.

Kova su girių vandalais

EUREKA, Calif. — Eureka vietinė valdžia paskyrė \$1.000 tam, kas nurodys piktadarį ar keletą tokių, kurie pradėjo žaloti gamtos retenybę — milžiniškus raudonmedžius, sekvojas. Piktadariai Eureka apylinkėse sužalojo 16 tokių milžinių, keturis vien Milžinio Alėjoje automatiškas pjūklais perpjaudami tų medžių svarbias šaknis. Taip sužalotas milžinas turi mirti, neretai išgyvenęs tūkstantį metų. Jaučiama, kad tas "vandalinizmas" daromas iš keršto, kad EPA (Aplinkos Apsaugos Įstaiga) uždraudė sakyti, kaip naikinti ir ruošiasi tą gamtos retenybę pasauliui apsaugoti, įjungiant į Redwood National Park (Nacionalinį Raudonmedžių Parką).

JUNGTYNĖSE VALSTYBĖSE 216.332.000 GYVENTOJŲ

WASHINGTON. — Federalinio statistikos biuro informacija, nuo 1970 metų gyventojų JAV-bėse padaugėjo beveik 13 milijonų ir dabar yra 216.332.000.

KETVIRTADIENIO AUDRA KAŠTAVO 30 GYVYBIŲ

CHICAGO. — Ketvirtadienio "jubiliejinė" audra, kuri ne mažo buvo lygiai, diena į dieną 1967 metų sausio 26 dienos "Didžiojo Sniego" audros kopija, lygiai nusiaubė ir suparalyžavo ko ne visus Vidurinius Vakarus (Midwest, Didžiųjų Ežerų sritį, Ohio Slėnį ir grasiu jau iš ankščiau audrų išvargintiems Šiaurės Rytams... Keturių valstijų gubernatoriai sukėlė visą miliciją sniego pusnyuose palaidotiems automobilistams gelbėti.

Sadatas ir Sudanas padės Somalijai

MAGODISKAS, Somalija. — Jeigu užsienio kariai bus pasiųsti į Adis Ababą kovai prieš Somalijos partizanus, norinčius išsilaisvinti iš ilgų metų Etiopijos pavergimo, tai Egiptas ir Sudanas pasižadėjo pasiųsti savo karių padėti somaliečiams.

Prezidentas Sadatas pasižadėjo teikti reikalingą pagalbą praėjusio mėnesio, kai Somalijos prezidentas buvo atsikrėjęs į Egiptą. Tokį pat pažadą davė Sudano prezidentas Numeiro. Egiptas ir Sudanas turi paruošę 5.000 karių, kuriuos bet kada gali pervesti į Somaliją ir sustabdyti kubiečių pasirošimus tolimesnei kovai.

Sudanas turi pakankamai transporto lėktuvų kariams ir ginklams pervesti į Somaliją. Somalija jau yra gavusi iš Egipto didaką kiekį modernių ginklų.

Tunisijoje policija užmušė 10 darbininkų

BIZERTA, Tunisija. — Praėjusio penktadienį įvyko pirmas labai griežtas susirėmimas tarp Tuniso policijos ir legalios darbininkų unijos narių. Policija kažkodėl buvo sulaukusi unijos prezidentą Abderazką Gorbali. Jie protestavo prieš įvairius nukirpimus iš darbininkų uždabų savaitinės algos.

Darbininkai, palaikydami unijos pirmininką, surusė demonstraciją, kurios metu susikirto su policija, kilo riaušės, kurių metu gyvybės neteko dešimt demonstrantų. Atrodo, kad nebuvo jokio reikalo taip jau žiauriai elgtis su tokia demonstracija. Policija tuojau paleido unijos prezidentą Gorbali.

Už nužudymą Sirijoje karia

DAMASKAS. — Keistas nuotykis įvyko, kai viešai miesto aikštėje bekariant žmogui su griuviena publika pastatyta platforma ir 15 studentų užmušė. Korimo pamatyti buvo susirinkę dešimtys tūkstančių publikos, ypač daug mokyklų mokinių ir studentų, nes buvo karštas piktadaris išpriešinamas ir nužudęs studentas.

Vėjams iki 103 mylių per valandą greičiu slaugiant Michigane prsnigo 15 inčų naujo sniego. Sniego pusnys išaugo iki 12 pėdų Wisconsin, o visoje Didžiųjų Ežerų srityje barometrai krito iki rekordų žemiausio. Tūkstančiai mylių plentų ir viešelių buvo visa ketvirtadienio parą uždaryti; taip pat industrijos, biznio, įstaigų ir mokyklų pastatai. Apie 150.000 Ohio namams audra sutraukė elektros tiekimą ir elektros kompanija nukentėjusiems patarti galejo tik apiešti savo namus. Ohio gubernatoriaus James G. Rhodes pasakė, kad ši audra buvo žiauriausia visoje Ohio istorijoje.

Iš Chicago į Floridą su 60 keleivių Amtrak traukinys prie Roachdale įstrigo sniego pusnyse ir turėjo laukti kol iš 150 mydų gali pervesti į Somaliją ir liūtoloms — iš Louisville susilaukė pagalbos.

Jau suskaičiuota, kad 30 žmonių mirė dėl šios laukinės audros su tornadais kuri prasidėjo trečiadienį Pietryčiuose: Illinois, Alabamoje, Indianoje ir Kentucky kiekvienoje žuvo po 3 žmones; Missouri ir Georgia žuvo po 2 žmones; Pietinėje Dakotoje, Iowa, Ohio, Tennessee, Pensilvanijoje, Virginijoje, Marylande ir Pietų Karolinoje po 1, ir Michigane 6 žmonės.

Sūkuriai, smarkūs vėjai ir sniegas, nuslaute Pietinius ir Rytinius pajūrius, vienam 3 metų vaikui atėmė gyvybę, o sužeidė mažiausiai 16 žmonių. Meksikos įlankos (Gulf) pakraščiuose, pietinių Apalachu kalnuose ir Naujoje Anglijoje potvyniai šimtus šeimų išvarė iš namų.

Surado nukritusį sovietų satelitą

EDMONTON, Alberta. — Kanados ir Amerikos radiacijos specialistams pavyko surasti vietą, kurioje nukrito liepsnojantis sovietų satelitas. Amerikiečiai jau praeito rudenį nustatė, kad sovietų satelitas nustojo pajėgumo, keičia orbita ir bet kurią dieną gali nukristi ir užnuodyti žemę arba vandenį, bet rusai prisipažino, kad jie nieko satelitui negali padaryti.

Kanados krašto apsaugos ministeris labai susirūpinęs, nes dar nepavyko tiksliai nustatyti einančios radiacijos nuodingumą. Kartais ji esanti labai galinga, o kartais jos pajėgumas neatrodo toks didelis. Sovietų valdžiai bus įteiktas griežtas protestas ne tik amerikiečių, bet ir Kanados vyriausybės.

Kas čia dabar darosi?

LB vadų kilimas ir organizacijos smukimas.
Gerai vyrai blogose rolėse. Klaidinga
charakterio sąvoka.

Pastarūnimas LB švietimo žymas pradeda reikštis vienoje Tarybos pagrindinių tos insti- is didžiausių liuanistinių mo-
tucijos teoretikų ir praktikų bei kykių.

nuolatinių darbuotojų turėjo iš-
sukūti atstatydinimą jos pir-
mininko Broniaus Juodelio. Jo
užsitymas pasilikti šiose pa-
reigos pareigose labai svarbų da-
lyką, vykstant jau keliolika me-
tų; Lietuvių Bendruomenės nuo-
latinį smukimą ir smugimą,
o jos vadų kilimą ir kėlimą.

B. Juodelio atvejis yra pavyz-
dys ir pretekstas bei priežastis
panagrinėti tos organizacijos
smukimą bei kėlimą ir jos vadų
kėlimas bei kilmę, taip pat at-
virmomis akimis vaizdžiai pamat-
yti kas čia dabar darosi?

Tas atvejis rodo, kad veik vi-
si dabartiniai LB vadai panašiu
būdu ir dėl panašių priežasčių
yra iškili, sudarydami tos or-
ganizacijos elitą, atkakliai sie-
kiantį visuotinio dominavimo.

Nors B. Juodelis turi bei ga-
li pavažduoti daug gerų sa-
vihų, tačiau jau anksčiau yra
pasirūmęs nelankstumu ir už-
sispyrusiu atkaklumu spren-
džiant bei derinant lietuvių jėgų
skautų nuomonų skirtumus. Jo
skaidomąjį pomėgį bei gabu-
mai pasireiškė būnant pastaro-
sios Tautinių šokių šventės ruo-
šos bei vykdomojo komiteto pi-
mininku. Jis savo pareikšimais
ir laikysena suskaldė ne tik lie-
tuvių visuomenę, bet ir spau-
dą bei organizacijas.

Bent kiek domintis LB vadų
kilimu bei kėlimu ir parinkimu,
reikėjo laukti B. Juodelio kėlimo,
Taip ir buvo: jis tapo tos orga-
nizacijos švietimo Tarybos pi-
mininku. Apie ten įvykusį skilimą
ir skaidymą dar teks dau-
giau ir detaliau patirti. Skilimo

žymas pradeda reikštis vienoje
Tarybos pagrindinių tos insti- is didžiausių liuanistinių mo-
tucijos teoretikų ir praktikų bei kykių.

Tvirtinama, kad LB pasiekė
veiklos ir organizacinį zenitą
esant PLB pirmininku a. a. J. J.
Baciūnui, o JAV LB pirmininku
Jonui Jasaičiui. Jis vadovau-
jant nereikėjo nei kalbėti, nei
rašyti apie darbų koordinaciją,
jų pasidalinimą, lėšas darbanis
finansuoti ir kitokių pseudopoli-
tikierių išgalvotų dalykų.

Nors JAV LB gavo labai svar-
bius lietuviybės išlaikymo, švie-
timo ir kultūrinės veiklos sek-
torius ir su jais surištą politinę
veiklą — atstovauti lietuvių ir
veikti pavergtos Lietuvos nau-
dai amerikiečių religinėse, kul-
tūrinėse, švietimo ir mokslo bei
panasiose institucijose, tačiau į
šiuos dalykus niekad nebuvo
kreipta tinkama dėmesio, tenki-
nantis švietimo Tarybos bei ki-
tokių komitetų sudarymu. Jų pi-
mininkais ir dabartiniais LB
vadais iškilo ne puosirdžiai vyk-
dantieji organizacijos uždavi-
mus bei dirbą lituanistinio švie-
timo srityse, bet sukelia visuo-
menėje nesantaiką ir susiskal-
dymą.

Be abejoj, visą nesutarimą ne-
santaiką ir nesusklausymo šak-
nis glūdi ne LB organizacijoje,
bet užkulisuose, dažniausiai ne-
ne savuose, ir jų užkulisų pa-
rinktuose bei numatytuose va-
duose — kurie, apskritai, yra
darbatois, veiklūs, ketę nugar-
kaukti tik ne visose vietose ir
mininku. Apie ten įvykusį skilimą
ir skaidymą dar teks dau-
giau ir detaliau patirti. Skilimo



Gustave Dore, 18 simt. pradžios dail.

GIMDIA

Inf. V. Kamantas gaus anks-
tį pradėjo dalyvauti visuomeninė-
je veikloje ir buvo paskirtas Pa-
saulio Lietuvių Jaunimo Kom-
iteto Rusijos komiteto pi-
mininku. Jis buvo pasiryšęs ir at-
kakliai laikėsi prieš daugumos
valią, advokataudamas į tą kon-
grėsą kviešti okup. Lietuvos
Jaunimo, tikrumoje komjauni-
no, atstovus. Šiuo reikalu bu-
vo posėdis Klevelande. Posėdžio
stenoogramos yra atspausdintos
Lietuvių Krikščionių Demokra-
tių biuletenyje. Artimiausiu me-
tu V. Kamantas buvo išrinktas
JAV LB pirmininku, o dabar
yra LB Garbės teismo naris. Ži-
novai tvirtina, kad jis parinko

Inf. B. Nainys, būdamas JAV
LB pirmininku, sulaužęs nuos-
tą, kad Vasario 16 aukos yra ren-
kamos Alto Lietuvos laisvinimo
reikalams. Jis tapo PLB pi-
mininku.

Dr. T. Remeikis prieš daugu-
mos valią organizavo išsivijus
sportininkų ekskursiją į okup.
Lietuvą. Jis tapo LB Garbės
teismo gariu ir LB veikėju. Patys
bendruomenininkai yra parei-
kę, kad tos įvykos idėja kilo
ne lietuvių samprotavimu.

J. Gaila, būdamas JAV LB
pirmininku, suskaldė LB Cica-
go apylinkę ir padidino nesan-
taiką tarp Amerikos lietuvių
ir LB narių. Jis buvo paskirtas
kultūros komisijos pirmininku,
nors pats yra pareiškęs, kad ne-
ra kultūrininkas, o tik admini-
stratorius.

Inf. A. Gečs buvo paskirtas
LB delegacijos pirmininku Chi-
cagoje vykusiame lietuvių kon-
ferencijoje. Jis atsisakė sė-
sti prie vieno stalo su tos pat
organizacijos skirtingai į daly-
kumą bei į laikyseną žinintais
LB nariais. Jis artimiausiu lai-
ku tapo JAV LB pirmininku
nors, kaip daugelių atvejų, turė-
jo visiems priimtina oponentą.
Panašų pavyzdį galima
rasti kai kurių LB apygardų ir
apylinkių valdybose. Teisinama,
si, kad be jų LB trūkstų savo
charakterio.

Čia nebendras kelti blogas nuo-
taikas prieš esmę gerą LB or-
ganizaciją ir prieš esmę gerus
čia paminėtus asmenis, tik ke-
liu kai kuriuos nukrypimus ir to-
pasekoje atsiradusius asmenų
kilimus ir organizacijos smuki-
mo faktus.

LIETUVIŲ ISTORIJS DRAUGIJS PREMJA

Draugija skiria premiją 1000
dol. už parašytą mokslinę Lie-
tuvos istorijos monografiją.

Premijai gauti taisyklės:

1. Monografija turi būti pa-
grįsta šaltiniais ir mokslinė is-
torinė literatūra.
2. Tema pasirinktina iš bet
kurių Lietuvos istorijos laiko-
tarpų.
3. Monografija turi būti pa-
rašyta lietuvių kalba.
4. Monografijos apimtis —
150—200 psl. (dvigubų tarpų
rankraščio, kanceliarinio for-
mato lapuose).
5. Monografija pasirašoma
slapyvardžiu. Prie jos pridė-
mas uždaras vokas su jo išvir-
šinėje pusėje užrašytu auto-
riaus slapyvardžiu. Į voko vi-
dį įdedamas lapelis su auto-
riaus tikru vardu ir pavardę,
veikalo antraštė ir adresu (pa-
geidaujamas ir telefono nu-
mėris).
6. Monografijai parašyti ter-
minas — 1978 m. gegužės 1 d.
7. Rankraštį siųsti šiuo ad-
resu: Lietuvių Istorijos Drau-
gija, 6547 So. Washenaw Av.,
Chicago, Ill. 60629.

Premijos mecenatas — kun-
dr. Juozas Prunskis.

A. Rugyt

o ilgiausias bei didžiausias
vėlinę siekiantis šaknis turi
aukštesnės figos medis. Rytinėje
Transvalio provincijoje, Pietų
Afrikoje, to angelo šaknys sie-
kia 400 pėdų žemės gelmę.

LIETUVOS PAVERGIMO DOKUMENTAI

Surinko ir redagavo teisininkas Jonas Talalas

(Tęsinys)

Perdavimas, pagrobimas ar perdavimo tikslais rin-
kimas aukščiau nurodytoms organizacijoms ar asmenims
už atlyginimą ar be atlyginimo ekonominių žinių, savo
turiniu nesudarantių specialiai saugomos valstybės pas-
lapties, bet neskelbtinių dėl tiesioginio įstatymo uždrau-
dimo ar dėl vadybų, įstaigų ir įmonių vedėjų potvarkio,
užtraukia — laisvės atėmimą laikui iki trejų metų.

1 pastaba. Specialiai saugoma valstybinė paslaptim
laikomos žinios, išskaičiuotos tam tikrame sąraše, tvirti
namame TSR Sąjungos Liaudies Komisarių Tarybos, su-
tarimai su sąjunginių respublikų liaudies komisarių ta-
rybomis, ir skelbiamame visų žiniai.

2 pastaba. Šio Kodekso 193-1 str. paminėtų asmenų
šnipinėjimo atžvilgiu galioja to paties Kodekso 193 - 23
str.

58-7. Valstybinės pramonės, transporto, prekybos,
piniginės apyvartos ar kreditinės sistemos, taip pat koo-
peracijos pakirtimas, padarytas kontrrevoliuciniais tiks-
lais, atitinkamai panaudojant valstybines įstaigas ir įmo-
nes, arba veikiant prieš normalią jų darbuotę, taip pat
valstybinių įstaigų ir įmonių išnaudojimas ar jų darbuo-
tei priešingas veikimas, vykdomas buvusių savininkų ar
suinteresuotų kapitalistinių organizacijų naudai, už-
traukia — socialinės gynos priemonės, nurodytas šio Ko-
dekso 58-2 str.

58-8. Įvykdytų teroristinių aktų, nukreiptų prieš Ta-
rybų valdžios atstovus ar prieš revoliucinių darbininkų
ir valstiečių organizacijų veikėjus, ir dalyvavimas tokių
aktų vykdyme, nors ir nepriklausantių kontrrevoliuci-
nėms organizacijoms asmenų, užtraukia — socialinės gy-
nos priemonės, nurodytas šio Kodekso 58-2 str.

58-9. Geležinkelio ar kitų kelių ir susisiekimo prie-
monių, liaudies ryšių priemonių, vandentraukio, visuo-
meninių sandelių ir kitų pastatų ar valstybinio bei visuo-
meninio turto kontrrevoliuciniais tikslais ardymas ar
žalojimas sprogdinant, padegant ar kitais būdais, už-
traukia — socialinės gynos priemonės, nurodytas šio Ko-
dekso 58-2 str.

58-10. Propaganda ar agitacija, savo turiniu skati-
nanti nuversti, pakirsti ar nusilpninti Tarybinę valdžią
ar padaryti atskirus kontrrevoliucinius nusikaltimus (šio
Kodekso 58-2 — 58-9 str.), taipgi tokio pat turinio lite-
ratūros platinimas ar gaminimas ar laikymas, užtrau-
kia — laisvės atėmimą ne trumpiau kaip šešioms mėne-
siams.

Tie patys veiksmai masinių sambrudžių atveju, ar
ba panaudojant masių religinius ar nacionalistinius prie-
tarius, arba karo aplinkybėse, arba vietovėse, kuriose
paskelbtas karo būvis, užtraukia — socialinės gynos prie-
monės, nurodytas šio Kodekso 58-2 str.

58-11. Bet kuri organizacinė veikla, nukreipta į ren-
gimą ar padarymą šiame skirsnyje numatytų nusikalti-
mų, taip pat dalyvavimas organizacijoje, sudarytoje ku-
riam nors šiame skirsnyje numatytam nusikaltimui pa-
rengti ar padaryti, užtraukia — socialinės gynos prie-
monės, nustatytas atitinkamuose šio skirsnio straips-
niuose.

58-12. Nepranešimas apie tikrai žinomą, rengiamą
ar padarytą kontrrevoliucinį nusikaltimą — laisvės atė-
mimą ne trumpiau kaip šešioms mėnesiams.

58-13. Aktyvūs veiksmai ar aktyvi kova prieš dar-
bininkų klasę ir revoliucinį sąjudį, pareikšti atsakingoje
ar slaptoje (agentūra) pareigoje prie carinės santvar-
kos ar pas kontrrevoliucines vyriausybės pilietinio karo
metu, užtraukia — socialinės gynos priemonės nurody-
tas šio Kodekso 58-2 str.

58-14. Kontrrevoliucinis sabotazas, t. y. sąmonin-
gas kieno nors neatlikimas nustatytųjų pareigų ar ty-
cia nerūpestingas jų atlikimas, turint specialų tikslą silp-
ninti vyriausybės valdžią ir valstybinio aparato veiklą,
užtraukia — laisvės atėmimą ne trumpiau kaip viene-
iems metams su visą ar dalies turto konfiskavimu, su
padidintu, itin sunkinančiu aplinkybių atveju, iki pat
aukščiausios socialinės gynos priemonės — sušaudymo
su turto konfiskavimu.

CHIKAGO, ILL., liepos 31 d. 1963 m.

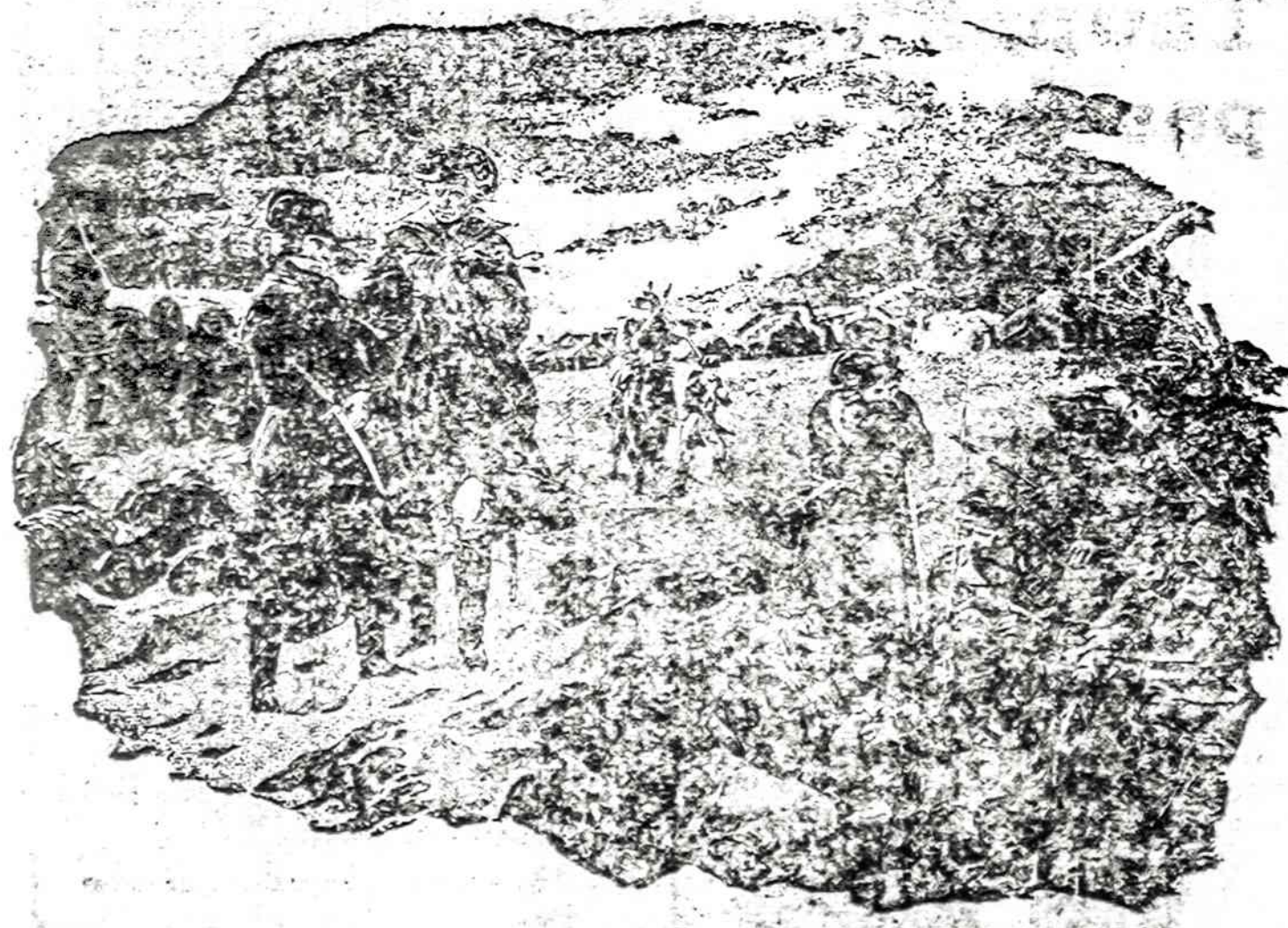
Apie tariamus karo nusikaltėjus

Gerbiamas Ponas Talalas!

Acii už informaciją — Jūsų laiško nuorašą, skirtą
mūsų politiniams veiksniams ir veikėjams. Beveik kartu
— keliomis dienomis anksčiau parašiau laišką P. J. Ka-
jackui, P. A. Trimakui ir P. L. Šimui, nurodydamas
kur galima surasti Nurnbergo proceso aktus ir pareikš
dumas nuomone, kad jų atstovaujamų trijų institucijų
pareiga būtų tuos dokumentus iširti ir, radus reikalo,
kompetentingai atsakyti.

(Bus daugiau)

Cold war.



It was bad enough we had to fight the British
for our freedom. But on top of that, we had to fight
the weather, too.

Because winter at Valley Forge meant snow, ice,
and freezing temperatures. All serious enemies to a
makeshift army without proper clothing,
not nearly enough food, and short on
ammunition.

It was an army long on courage,
but short on money.

And then the money came.
Some \$27,000,000 from the
pockets of new Americans.

That's how people took stock



Take
stock
in America.

200 years at the same location.

In America back then, and you know how it was.

Nowadays, people are still helping America stay
strong and self-sufficient. And they're helping them-
selves to save dependable savings. By taking stock in
America with the Payroll Savings Plan.
Buy United States Savings Bonds.
They won't leave you out in
the cold.

Now U.S. Bonds pay 6 1/2 percent when held to maturity.
You can get the full story in the booklet "How to Buy U.S. Bonds".
Bonds can be cashed at your bank. Interest is
not subject to state or local income taxes, and federal
tax may be deferred until redemption.

PASSBOOK SAVINGS...

the best way to save regularly!

5 1/4 %
yearly

Paid and
Compounded
Quarterly

OUR SAVINGS
CERTIFICATES
EARN UP TO 7 1/4 %

Mutual Federal
Savings and Loan

2212 WEST CERNIAK ROAD
PETER KALANAUAS, President

CHICAGO, ILLINOIS 60603
Phone: Virginia 7-7747

HOURS: Mon. - Fri. 9-4 Thurs. 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

see us for HOME financing.

AT OUR LOW RATES

WITH REPAYMENT
TO FIT YOUR INCOME

INSURED

2212 WEST CERNIAK ROAD
PETER KALANAUAS, President

CHICAGO, ILLINOIS 60603
Phone: Virginia 7-7747

HOURS: Mon. - Fri. 9-4 Thurs. 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

MENO ŽINIOS

Redaguoja MIKAS ŠILEIKIS

AR VERTA INVESTUOTI?

Chicago Tribune Connie Lauer man (Feature rašytoja), įspėja, kad televizijoje plačiai garsinami ir sindikato platinami paveikslai pigiomis kainomis, nėra tikras menas. Koks gali būti menas, kad kaina nuo 15 dol. iki 30 dol.? Ji pastebi, jog gauni tą, ką moki.

Prieš pusantų metų kontraktuoti dailininkai ir mėgėjai masiškai gamina pakartodami tuos pačius motyvus po kelių kartus rinkai. Sindikato pirkliai pigiems paveikslams duoda gerus rūmus, kad peizažikai gerai atrodytų. Žinoma, vartojama abejotinos rūšies pigūs dažai, kurie greit išblunka. Geriausios rūšies tapybos dažų 3 uncijos kainuoja apie \$18.

Chicago ligoninės, supermarketai bei kitos viešosios įstaigos pilnos pseudo meno. Nerieda manyti, kad tokie paveikslai po dailininkų mirties bus verti milijonus, kaip ana, prancūzų impresionistų. Užmirškite!

Meno pirkliui nekieria dėmesio į masinę paveikslų produkciją. Tokia gamyba naudojasi tikrai eilinė publika už labai mažą atlyginimą. Be to, kenkia tikrojo meno pastangoms, pažangai ir švietimui.

Meno pirkliui savo pinigų geriau ir saugiau dėti „ant sienų“, vietoje į Wall Street akcijas. Jeigu žmogui patinka, jis gali pirkti ką tik nori, — dėl skonio nesiginčijama. Vienam piliečiui galerijoje patiko vienas paveikslas, kurį nusipirko, sumokėdamas \$700. Vėliau pamatė, kad toje pačioje galerijoje yra kitas toks pat paveikslas. Komercinės galerijos daro, kad sunku ir žinoti, iš kokių šaltinių koks paveikslas atėjęs, „paskutinį žodį“. Šiandien me-

kiek kartų perkopijuotas ir pan.

Lietuvių meno parodose žmonės randa teisingas, net per mažas kainas už originalius kūrinius, tačiau nusiskundžia, kad brangu, kuomet ten ir ten parodo po 15 dol. ir penia. Dar pasako, kad „daug gražesnių“ paveikslų ten esą. Aš taip pat mačiau „gražesnių“. Vieną tokią „gražų“ nusipirkau už \$15 dol., kurio rėmas buvo tiek vertas. Išmačiau trafaretą ir įsidėjau į tą rėmą gerą paveikslą.

Vienas meno pirklys sako: „Jeigu tau kas pasiūlys pirkti Renoir ar Monet už \$2,000, tai žinok, kad paveikslas pavogtas ar nukopijuotas.“

Vienas sakėdus mane būtų įtraukęs į aferą. Jeigu būčiau paliudijęs, kad kopija yra originalas. Tuoj pamatiau, kad paveikslas buvo nukopijuotas, nepatyrusio tapytojo. Sunku žmonėms nurodyti tikrą būdą, kaip pažinti meno vertybę, kuomet žmonės priima tą, kas patinka.

Vaidzinio meno rinkoje apyvarta per metus siekia daugiau, kaip 3 milijonus dolerių. Kadan gi klasikinio meno rinkoje dabar beveik nėra, tai pirkliui, ypač didžioji Londono Sotheby House, per savo agentūras ir meno pirklių sąjungą, atsargiai ieško naujos rinkos moderniojo meno šakose bei srovėse, kurios vis dar kelia netikrumo ir abejonių dėl ateities rinkos.

Sunku pasakyti, kuri iš modernių meno srovių užima pirmenybę, kuri duos pelno. Reikia atsiminti, kad estetiškas vaizdinis menas pergyveno dekadansą, kai komercija ir neato-dairiški eksperimentai tarėsi itinių koks paveikslas atėjęs, „paskutinį žodį“. Šiandien me-



JONAS RIMŠA

„Motinystė“ (Aliejus)

nas nevisuomeniškas, bet „individualus“. Visuomenė nesupranta ir nenori suprasti kar-tais net ir gerų, nuostabių pas-tangų.

Dabartinė meno rinka ver-tėsi daugiausia iš „mažojų meno“ — grafikos. Bet ir seno-sios grafikos taip pat nėra, jei-gu dar leidžiama rinkon, tai pa-sakiškai aukštos kainos moka-mos todėl, kad garantuotas in-vestmentas. Rinkoje apstu ir mašytų, net trumpalaikių, me-no srovių, kolekcijų. Tačiau tos kolektyvos nepelningos, nes ne-pasiekia tokios piniginės vertės, kokia suma pasiekė impresio-nizmas.

Infliacija kelia baimę, todėl žmonės turėdami išteklį, ban-dio pirkti tokias vertybes, ku-rios turi ar gali turėti pastove-nę kainą, pvz. vaizdinis me-nas, auksas, deimantai, ar net nejudamasis turtas — namai. Nepažabota infliacija reiškia, pavo-jų: daiktas tampa vertin-gesnis už esamą valiutą. Žmo-nės moka tūkstantį dolerių už kokį baldą, kuris nupirktas tam iki vienos trisdešimtpenktosios pa vartotu daiktu ir jo vertė

krinta. Meno šedevro piniginė vertė nemažėja, net kyla.

M. Šileikis

LIETUVOS „MODERNIZMAS“

Lietuvoje dabar keli skulpto-riai vietoje klasikinio stiliaus kopyltulpius pakeičia masine gamyba ir ne lietuviško stiliaus, bet labai panašius į Amerikos indėnų „totem“ baidykliskus stulpus. Šitie naujieji stulpe-liai visiškai neturi nieko bend-ro su anais, meniška gražiais ir vieninteliai originaliais visame pasaulyje kryžiais, kopyltul-piais bei jų puikia ornamentika. Dauguma jų atrodo, kaip šungrybiai. Jokio religinio jau-smo neturi, taip, kaip ir Lietuvi-ško skonio, nė dvasios.

Vadinasi, tautinės tradicijos vejamas lauk iš lietuvių sody-bos ir širdies.

Mažiausias žydintis auga-las yra ančių žolė — duckweed, auganti stovinčio vandens pavir-šiuje, daugiausia kūdrose. Ji nėra moka tūkstantį dolerių už kokį baldą, kuris nupirktas tam iki vienos trisdešimtpenktosios pa vartotu daiktu ir jo vertė

Sūris ir jo istorija

Sūris yra laikomas dietiniu maisto produktu, kuriame vi-dutiniškai yra 20-30% rieba-lų ir 20-25% baltymų. Be to, sūryje yra mineralinių me-džiagų, vitaminų fermentų. Žmogaus organizmas įsivaina apie 98% sūrio baltymų.

Sūriai seniai žinomi ir Ar-mėnijoje, tai patvirtina seno-vės graikų istorikas Ksenofon-tas savo knygoje „Anabasis“ Sibire nuo seniausių laikų ga-minamas rūkytas sūris, kuris buvo vartojamas vietoje du-onos.

Nuo seniausių laikų pieną žmo-nės geria ir iš jo gamina pro-dukus, panašius į sūrį. Dau-giau kaip 6 tūkst. metų senu-mo Babiliono pastatų mozaikose vaizduojami vyrai, mel-žiantys karves į aukštus moli-nius ašokus. Rašytinėje istori-vo pradėtas gaminti, tačiau manoma, kad žmonės šio pro-dukto mokėjo pasigaminti jau prieš keletą tūkstančių metų.

Senovės Graikijoje ir Romo je pieno ūkis ir sūrių gamyba buvo plačiai žinoma, tai liu-dija antikos mokslininkų, ra-šytojų ir agronomų raštai, ku-riuose jie pateikė smulkių ži-nių apie sūrio gamybą. Aris-totelis savo darbuose išsamiai aprašo, kaip pienas perdirba-mas į sūrį, sutraukimo tech-niką ir sūrio laikymo sąlygas. Homero poemoje „Odiseja“ (VIII a. pr. Kr.) minimas ne tik sūris, bet ir jo gamybos bū-das. Senovės Romos rašytojas ir agronomas Lucijus Kolumela, paskyręs savo darbuose ne mažą vietos sūrininkystei, skirstė sūrius į minkštusius ir kietusius, tinkamus ilges-niam laikymui. Įdomu, kad sūriai taip skirstomi pagal ga-mybos būdą ir šiandien.

Senovės graikų ir romėnų dvaruose, šalia kitų virtuvių, būdavo vadinamosios sūrių vir-tuvės ir rūšiai sūriams laikyti. Antikos kulinariai sūrį nau-dodo kaip priedą prie kitų val-gių, pavyzdžiui, kepant pyragą, ruošiant daržovių mišinį.

Nuo senų laikų sūris buvo gaminamas ir kitose Europos bei Azijos vietovėse; štai Uk-rainoje, netoli Tripoljės kaimo, rasti 2-3 tūkst. pr. Kr. mo-liniai indai pienui laikyti ir sūriui daryti.

ar augalinės kilmės fermentų panaudojimas pradėjo naują erį sūrininkystėje. Šiuo principu fermentinis sūris gaminamas ir dabar.

Lietuvoje pienas, kaip maisto produktas, buvo vartojamas nuo žilos senovės. Jau XI a. Lie-tuvos teritorijoje buvo jaučių, karvių, ožkų ir kitų gyvulių, 1219 m. sutartyje, kurią Kry-žiuočių ordinas primetė prū-sams ir žemaičiams, parašyta, kad kiekvienai bažnyčiai pakrik-štytieji turi dovanoti po vieną karvę.

XVI a. sūris ir sviestas Lietu-voje jau žinomi kaip vietinės ga-mybos prekės. Apie tai rašoma 1588 m. Lietuvos Statute, kur nurodytos pagrindinės vietinės gamybos prekių kainos. Čia ra-šoma, kad už medinę (statini-aitę), mokama viena kapa gra-šių; už nedidelį keturkampį sūrį — 2 grašiai; už mažą apvalų sūrį — 8 pinigėliai.

1781 m. Obelių dvaro savinin-ko instrukcijoje ekonomui nu-rodoma daugiau laikyti karvių, o iš primelžto pieno sukurti sviestą ir spasti sūrius; tuos produk-tus parduoti turguje.

(Nukelta į 5 psl.)

NAUJIENOSE GALIMA GAUTI H. TAMASAUŠKO LIETUVISKĄJĄ PAMARĮ

336 puslapių su žemėlapiu ir pavaisiais aprašo Pamarį, senus jo gyventojus ir gamtą. 1200 lietuviškų vietovardžių sąrašas. Knygos kaina \$4.00, minkšti viršeliai.

Persikundimui paštu reikia pridėti dar 50 centų.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

KNYGOS ANGLŲ KALBA

J. Jasminas, A KISS IN THE DARK. Pikantiškų ir intymų nuotykių aprašymai, paimti iš gyvenimo. Lengvas stilius, gyva kalba, gražiai iliustruota. 150 psl. Kaina \$2.50.

Dr. Juozas B. Kondius, HISTORY OF LITHUANIA. Lietuvos istorijos sutrauktas nuo pat senųjų amžių iki pokario metų. Vidutinio formato, 142 psl., kainuoja \$3.00.

Dr. Juozas B. Kondius, VYTAUTAS THE GREAT. Istoriniai DLK Vytauto bruožai, paliečiantys laiko Lietuvos valstybės ir jos kaimynų istoriją. 211 psl. Kaina \$3.00. Kietasis viršelis \$4.00.

Dauguma šių knygų yra tinkamos dovanos įvairiomis progomis. Jas ir kitas knygas galima įsigyti šaltinėmis ir Naujienos arba atsiuntus čekį ar piniginę perlaidą.

NAUJIENOS

1739 South Halsted Street, Chicago, Ill. 60608

Išėjusi iš spaudos ir galima gauti knygų rinkoje

AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Šidlausko knyga apie Amerikos lietuvių pastan-gas daryti įtakos į krašto politiką. 102 psl. Kaina \$1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 čekis arba Money Orderis bus pasiųstas tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608



KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir Lietu-vių gerbimas, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapackinskas, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai aplė-džiant Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyk-lose Vokietijoje. 273 psl., kietais drobės viršeliais kaina 4 dol.

Juozas Kapackinskas, IŠEIVIO DALIA. Atsiminimai. Išeivio Dalia yra natūrali ankstesniųjų atsiminimų tęsia. Tai yra Amerikoje bei-luriantis ir patvariai įsikūrusio asmens istorija. Knyga gausiai ili-struota. 300 psl. Kaina 7 dol.

ČIKAGIETIS ĮSPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naujakiuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdus aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

M. Žukanka, SATYRINĖS NOVELĖS. Genialaus rusų rašytojo 60 satyrinių novelių, 189 pusl., kaina \$2.

D. Kurašis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINIS UZDANGOS. Au-toriaus pastabuma neapgauna Intuisto ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražu stiliumi.

Prof. P. Pakarklis, KRYŽIUOJŲ VALSTYBĖS SANTVARKOS BRUOŽAI. 176 psl. dokumentuota istorinė studija apie prūsų likimą. Kaina \$2.

Vincas Zemaška, LIUBLINO UNIJOŠ SUKAKTIES PARABŲJŲ. 84 psl. Kaina \$1.50.

Šie ir kiti leidiniai yra gausiai NAUJIENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

šaltinėmis arba užsakant paštu ir pridėjant čekį ar piniginę perlaidą.

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnįjį Amerikos lietuvių Juozą Adomaitį - Dėdę Šerną as-meniskai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausė jo pasakų. Dabar jie gali pasikviti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenima. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir pasakoti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuvis galėtų žiemos ar vasaros pasikviti mums nu-pirkti Antano Rūko parašytą VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMA — Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžiugins kiekvieną, kas ji at-simena ir pažinojo, o naujiesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo AN-TANO RŪKO lengvas, vaizdus, gražia literatūrinė forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išvykusių lietuvių gyvenimu ir jų kieta, ideologinė veikla.

Antanas Rūkas, VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozas Ado-maitis - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istori-jos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA „NAUJIENŲ“ ADMINISTRACIJOJE

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurias paspaudę bet kokią knygų lentelę ar lentyną.

Aleksandras Pakalniškis, MES GRĮŽTAME. Įdomūs jaunų dienų atsiminimai ir įvykių bei vietų aprašymai, skaitomi kaip ro-manas. 367 psl. Kaina \$3.

A. Pakalniškis, METAI PRAEITYJE. Netolimo įvykių prisiminti-ir laiko įvykių Lietuvoje ir Vokietijoje aprašymai, sukuria-tyti 12 dalių, 296 psl., kaina \$5.

Dr. Kazys Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS. II tomas. Gra-žiai viršeliais. 336 psl. Kaina \$6.00. Minkštas viršelis \$4.00.

Prav. Vac. Siržika, SENUJŲ LIETUVIŲ KNYGŲ ISTO-RIJA. I dalis. 208 psl., triktas — \$3.00, minkštas viršelis — \$2.00; II dalis, 225 psl., triktas — \$3.00, minkš-tas viršelis — \$2.00.

Henrikas Tomas — Tamasiuskas, LIETUVISKASIS PAMARYS. Pakalnės ir Leiguvos apskritys su įdomiais aprašymais, il-lustracijomis ir dokumentais. 336 psl. Kaina \$6.

P. Kešlėnas, TARP ŽALSVŲ PALAPINIŲ. Trijų dalių Lietuvos partizanų buities romanai 292 puslapiai. Kaina \$3.

Janina Naronė, TRYS IR VIENA. Jaunystės atsiminimai. 170 psl.

M. Gudelis, POVILAS MILERIS. Biografinis bruožas 223 puslapiai.

Knygas užsakant reikia pridėti 25 ct. pašto išlaidoms.

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-4106

Taupykite dabar pas mus



Pas mus taupomi įsų pinigai at-lieka didelius darbus. Pirmą, jie pa-deda Jums pasiekti asmeniškus įsų užsimojimus. Antra, jie padeda su-kurti geresnę aplinkinę bendruomenę ir parūpins fondus namams įsigyti.

Taupykite dabar.

Sentaupos, padėtos prieš 10 mėne-sio dieną, neša nuosimūnus nuo mė-nesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie ne-ša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Išleista 1923 metais.

Tel. 421-3070

Išlaigos pietuose Nemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of December 1, 1977 Subscription Rates:	
In Chicago \$33.00 per year, \$18.00 per six months, \$10.00 per 3 months. In other USA localities \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$9.00 per three months. Canada \$33.00 per year; other countries \$34.00 per year.	
20 cents per copy.	
Nuo gruodžio pirmos d. Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose:	
metams \$33.00	pusei metų \$18.00
tris mėnesiams \$18.00	vienam mėnesiui \$6.00
Kitose JAV vietose:	
metams \$30.00	pusei metų \$16.00
	vienam mėnesiui \$5.30

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Mažuma neturi teisės kenkti daugumai

Naujas idėjas pradeda paskirti asmenys arba nedidelės jų grupės. Jeigu tos idėjos būna geros, daugumai suprantamos ir priimtinos, tai netrukus jos tampa daugumos idėjomis. Jos dar greičiau praplinta, jeigu tų idėjų nešiotojai būna gabūs žmonės ir moka jas suprantamai žmonėms išaiškinti; jeigu aiškintojai būna nuosirdūs, žmonės sako, kas pas juos būna širdyje ir krūtinėje. Tada mažumos idėjos į kelis metus tampa daugumos idėjomis. Visi toms idėjomis pritaria, už jas kovoja ir stengiasi įvesti jas į gyvenimą.

Idėjų pasaulyje įtikinimas yra pats svarbiausias ginklas. Žmogus gali turėti labai geras idėjas, bet jeigu jis nepajėgia kitų įtikinti, kad jo idėjos yra geros, tai jo idėjos neprisigija, neranda pritarimo ir užmiršamos. Daug arčiau, jeigu naujų idėjų skelbėjai stengiasi naudoti apgaule, klaidą savo idėjoms skleisti. Dažniausiai jiems nepavyksta, jų klaida būna atidengta ir privalo savo kromelį uždaryti. Bet jeigu kur klastos pagalba tos idėjos plačiau praplinta, arba jeigu prievartos keliu jas primesta kitiems, tai tada užtraukiama didelė nelaimė ne tik tiems žmonėms, kuries idėjos buvo primestos prievarta, bet ir platesniems žmonių sluoksniams.

Tokių prievartinių idėjų primestimu gali būti rusiškas komunizmas. Leninas, norėdamas prievarta primesti Rusijos socialistams demokratams savo idėjas, užsienyje 1903 metais sušauktą iš Rusijos atvykusių atstovų konferenciją iš Belgijos permetė į Angliją. Vieni atvykusieji atstovai Anglijoje negalėjo važiuoti, neturėjo tam pinigų ir reikalingų leidimų, o Leninas pačioje Anglijoje turėjo savo idėjos šalininkų skaičių suvarė juos į konferenciją, o kai atėjo balsavimas, tai laimėjo dauguma, rusiškai bolševistai. Nuo to ir Lenino šalininkai pasivadino bolševikais. Bet ta dauguma buvo suklustota, kaip Marquette Parko rinkimai paštu.

Londonan suvažiavusieji ir turėjusieji kantrybės sekti ginčus iki pabaigos, konferencijos pabaigoje sudarė daugumą, net pašioje partijoje daugumos jie neturėjo. Mažumos įsitikinimus jie dandė primesti daugumai apgaule, klastos keliu. Pradžioje jie primetė mažumos nuomonę vienai politinei grupei, o vėliau dar žiauresniais metodais tą nuomonę primetė visai rusų tautai. Šiandien ne-

laiminga yra ne tik rusų tauta, patekusi į neramų laiką, didelę nelaimę, bet ta mažuma užtraukė nelaimę ir Rusijos kaimynams, nes kiekvienam kamynui rusai priversti primesti mažumos nuomonę. Jie primetė šėvizmą pirmiausia Gudijai, Ukrainai ir Gruzijai, o vėliau ji primetė visai eilei Azijos tautų. Tai prievarta primesta ir lietuvių tautai. Dabar ji prievarta primesta Rytų vokiečiams, lenkams, čekams, rumunams, jugoslavams ir kitiems.

Amerikos lietuvių tarpe taip pat atsitiko grupelė, kuri nori savo įsitikinimus primesti visai lietuvių daugumai. Tai lietuviškų krikščionių demokratų atskala. Lietuvoje jie negalėjo įtikinti patyrusių vokiečių savo idėjų pranašumu, tai jie nieko ir nepajėgė padaryti. Jie pakandžiojo, buvusiai valdžiai vieną kitą paskūšmeižtų paleido, bet tuo viskas ir pasibaigė. Jams geriau pasisekė užsienyje. Krikščionis demokratas beveik likvidavo. Pagrobė jų spaudą, išniekino įtaką gesnius vadus ir paėmė savo kontrolės kelias didesnes organizacijas. Jeigu Amerikoje jie būtų naudoję pedagogų nustatytą įtikinėjimo metodą ir čia būtų galėję įtikinti užsienin atvykusius krikščionis, tai būtų sudarę vieningą ir stiprią organizaciją. Bet to jie nepajėgė padaryti. Savo pozicijos apginti nemokėjo ir į bet kokius pagrindinių klausimų debatus jie nedrįso eiti. Savo spaudoje aštresnių klausimų jie nekėlė, o tuos katalikus, kurie drįsdavo tokius klausimus kelti, tai visai išvarė iš redakcijos ir atsisakė dėti jų raštus.

Mažumos užpulta krikščioniškoji dauguma bando gintis. Veda kovą ne tik su priešais, pakištais neapdairiais samdiniais, bet bando iškelti viešumon silpną jį pasirodymą ir nesugebėjimą apginti užimtas pozicijas. Vietoj rimto argumento atsiradusiam kritikai, jie uždaro duris, jo rašinių nespausdina ir praneša, kad jis daugiau nerašinėty, nes jo atsiųsti raštai nebus skaitomi. Jie net ir neatplėšti bus metami į gurbą. Su kitais jie vartoja klaidą ir apgaule. Bet dauguma mažumai nenori pasiduoti. Jie kelia viešumon nežmoniškų jų žingsnius, ne tik prieš daugumą, bet ir prieš pagrindinius žmogaus gyvenimo principus, prieš tūkstančius metų veikusias dorovės taisykles, suguldytas į Dešimtį Dievo ir kitus dorovinius įsakymus. Dauguma stengiasi nurodyti nevykusias priemones, kuriomis mažuma bando primesti daugumai savo valią ir kreivus įsitikinimus. Šaukia susirinkimus, dėsto padarytas klaidas ir nuo klastotojų ginasi.

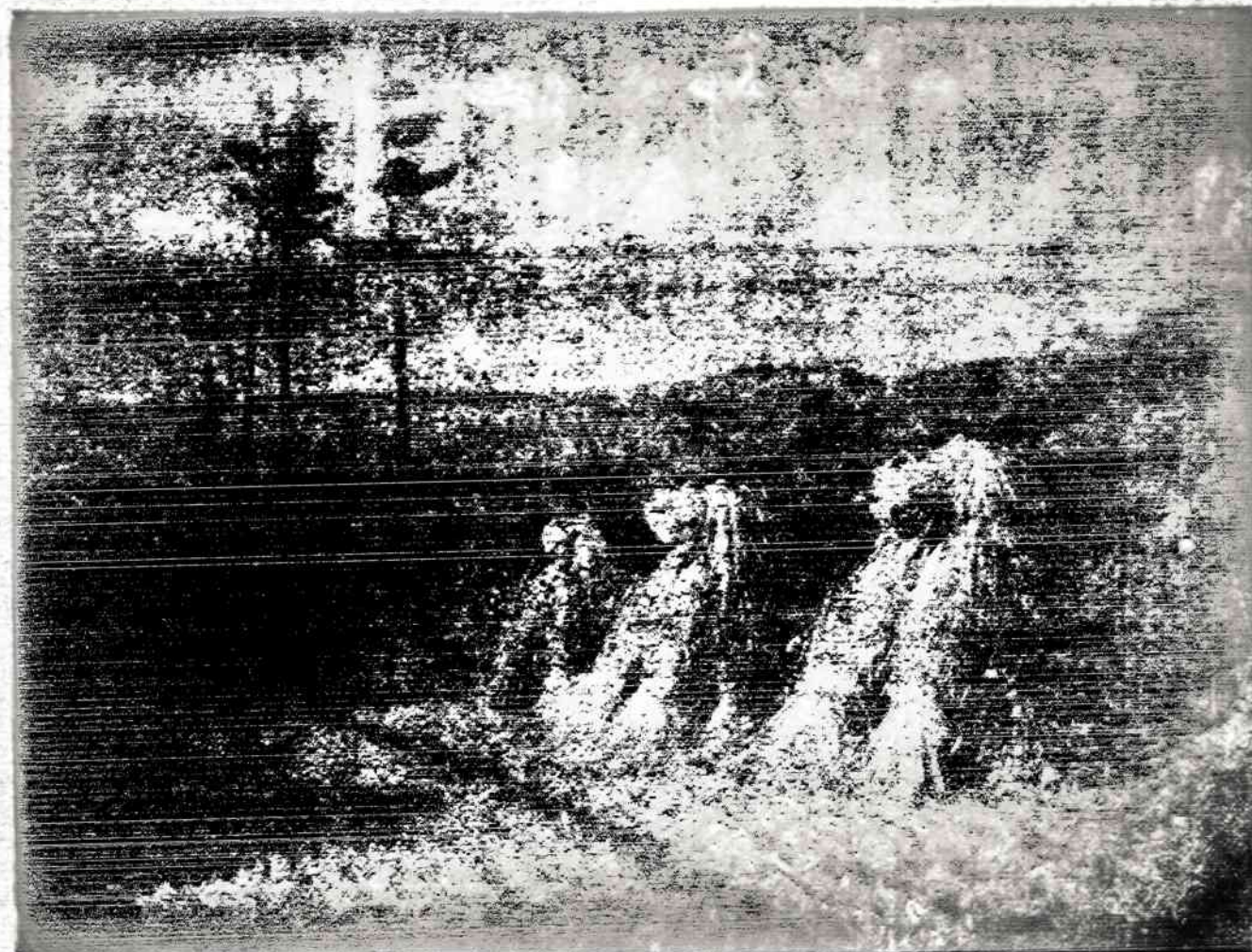
Amerika yra laisva šalis. Žmonės gali laisvai susirinkti ir savo reikalus aptarti. Jie aptaria kasdieninius gyvenimo reikalus, bet dažnai paleičia ir savo dvasinius reikalus. Kai jie įsitikina, kad mažuma jiems prievarta nori primesti savo valią, tai jie ryžtasi pasipriešinti. Jie kovoja visomis turimomis priemonėmis. Šiandien jau kiekvienam aišku, kad mažuma savo valios ir manijos daugumai neprimes. Ji jau nesuorganizuos tokios draugijos, kurią galės visiems lietuviams primesti; ji net nepajėgs primesti pažintų, kurios daugumai yra neprimtinės, nes eina prieš pagrindinius dorovės ir bendro gyvenimo dešnius. Diktatūriniam krašte mažuma galėtų primesti savo valią, bet laisvame ir demokratiniame krašte jie to negali padaryti. Jie pirmyn žingsnio nežengs, kai daugumai bus aiškūs klaidingi jų planai.

GARSINĖ

ju lietuvių tautos istorinio kelio etapų panašumas buvo pestebėtas, dar prieš skelbiant Vasario 16 nutarimą, kai buvo kilusi mintis naujai Lietuvos valstybei duoti seną monarchinę formą ir jos valdovą parinkti Mindaugą II vardą. Tos minties paskui buvo atsisakyta, — priešingos nuomonės net ir Lietuvos Taryba skaldė, — bet istorijos analogija vistiek paliko: naujoji Lietuvos valstybė kelsi iš tokių pat ūkanų, iš kokių buvo ir išsėrusi Mindaugo Lietuva.

Taip pat vienu ir kitu atveju lietuvių tauta jungė tas pats neužvaldomas veržimasis į savarankišką valstybinį gyvenimą. Jis (veržimasis) buvo stiprus visam lietuvių tautos istoriniam kelyje, kad ir aptemdomam kartai sunkių priespaudų ir nelaisvės dienų. Tokiomis dienomis, priešingai, (dar stipriau buvo jautiamas nuostolis, netekus savos valstybės, ir reikėjas ją atkurti. Vasario 16 aktas kaip tik ataidi tam lietuvių tautos siekimui, kuris nuo dabarties laikų nuolat žyla senovė.

Lietuvos valstybės pradžia toje žiloje senovėje neužčiuopiama; negalima jos susieti su jokia data, ne su jokio valdovo tikru vardu. Žinoma, tik tiek, kad jau XII amžiaus pabaigoje lietuvių tautos gentys nebuvo pabėros ir kad jas valdė sritiniai kunigaikščiai, siekę savo valdžią apimti visą lietuvių gyvenimą plotą. Tose jų rungtynėse dėl vyriausios valdžios XIII amžiaus pradžioje stipriausiai pasireiškė Mindaugas, laikomas Lietuvos valstybės kūrėju. Tyrimėjimai rodo, kad



Antanas Rūkštelė

Gubos

Trečias Lietuvos evangelikų liuteronų kunigų suvažiavimas

(Tęsinys)

Paskaita buvo pagrįsta Biblija ir filosofais Feuerbachu, Hegeliu, Maršu ir Lessingu. Pavyzdžių paimta iš gyvenimo. Vakarines pamaldas laikė kunigas Mikas Klumbys.

Vakare įvyko aukšto lygio koncertas. Čia jau buvo atvykę daugiau žmonių iš Bonnos ir apylinkių. Muzikologė pianistė dr. Raminta Lampsatytė iš Vakarų Berlyno skambino Haendelio "Suite G-Dur" ir Felikso Bajoro "Rauda". Ji yra pirmą kartą lietuviškai, baigusi 1977 m. lapkričio mėn. 17 valstybinėje Berlyno konservatorijoje ir apgyvendinti daktarė lėpsniui "Labai gerai". Disertacijos tema "Moldavijos muzikos kūrėjų Lietuvoje". Čia aptariama plačiai žinoma kūrėja, Bronė, Bražinskio ir kitų kūrėjų. Tai labai svarbus įnašas apie Lietuvos muziką vokiečių kalba Vakarų Europoje ir Laisvajame Pasaulyje. Ji turi jau daug pasiūlymų tarnybai Vokietijoje iš konservatorių, institutų ir kolegijų. Geriausias skėmė ir Dievo pažaismas naujai ir pirmą kartą muzikos daktarė lietuviškai. Palydint pianistei ponai Bauernfeld, solistė Marija Pansė, S. Maniukštytė, gyvenanti Bonnoje, padainavo šimkaus "Vai nekuokio", Gruodžio "Saulėle raudona", Beethoveno "Dangus liupsina" ir "Aš myliu tave", Humperdinco "Sandmaenchen", Dvaronio "Dalia Ania" ir "Aš taip norėčiau Vilnių pamatyti" ir kartu su Hans-Jürgen Zimmermann dueta iš Verdžio "Rigoletto". Poetė mokytoja Rūta Sprogienė iš Wupper-

talio padeklamavo savo sukurtą eilėraščių "Ramintai" ir "O laikas bėga". Po gražaus koncerto dar bendrai padainavome ketelį laudies dainų, palydint solistei Pansėi. Tai buvo labai puikus ir širdį jaudinantis koncertas, kurį dalyviai taip greit neužmirš.

Sekmadienį įvyko visiems pamaldos su šventa Vakarėne, kurias laikė dviem kalbom mūšio garbės senjoras kunigas A. Gelžinis. Vargonais grojo muzikas Valteris Banaitis.

Pavalgius skanūs pietūs, atnaujinimo valanda. Vėliau atsisveikinimo valanda. Vėliau nuosirdžiai padėkojo kunigui J. Urdzei už suvažiavimo suorganizavimą ir ponios Verai Urdzenei ir Bendikienei iš Salzgitter-Lebenstedt už kitišką aprūpinimą. Prisiminimai padarė dar keletą nuotraukų. Trečiasis suvažiavimas irgi sušūnė visus evangelikus į vieną didelę krikščionišką šeimą, prisiminamą jaunystės laikus nepriklausomoje Lietuvoje, susipažinimą su padėtim dabartinėje Lietuvoje ir užmezgimą naujų pažintų su tais žmonėmis, kurie pirmą kartą lankėsi Annaberge ir naujai atvykę iš Lietuvos.

Reikia tikėti, kad toks pulkas suvažiavimas bus ir 1979 metais suorganizuotas, nes jis pritraukė šį kartą 50 žmonių su viršum. Tad, visiems iki sekančio malonaus pasimatymo Pabaltiečių Krikščionių Studentų Sąjungos namuose, Annaberge.

Kunigas Fr. Skėrys

Didžiojo sniego 11 sukaktuvės

Chicagoe ir Vidurvakariuose rekordinė sniego audra

Chicagos gyventojai praėjusio ketvirtadienio, sausio 26 dienos kol gyvi žada neužmiršti ne vien dėl rekordinės sniego audros, bet juo labiau kadangi ši audra vyko lygiai 11 metų (1967 metų sausio mėnesio 26 dieną) "Didžiojo Sniego" sukaktuvėms, kuomet Chicagoe ir plačiose apylinkėse prsnigo 23 colius sniego, kurį vėjas bėrėgint suvarė didžiulėmis pusėmis, iš kurių atsikasti truko apie savaitę laiko.

Nors Chicagos miestas iš 1967 metų sausio mėn. 26 d. "Didžiojo Sniego" audros patyrimo buvo daug pasimokęs ir panašiam atvejui pasiruošęs, bet praėjo ketvirtadienio, audra parodė, kaip sunku žmogui grintis su gamtos galybe, kada ji iškrečia netikėtą siurprizą.

Sniego pūga, prasidėjusi ketvirtadienio sausio 26 dieną, iš pat ryto bėrėgint sniego užvaromus užbarikadavo gatvėmis ir vieškeliais pravažavimą ir tiršta smulkus sniego migla sumaziino regėjimą. Nieko netrukus pakelėse pradėjo daugėti pačių vairuotojų sustabdytų arba au-

(Nukelta į 3 psl.)



S. SUZIEDĖLIS

Vasario 16-sios istorinės atramos

(Tęsinys)

Tam nutarimui pagrindas nurodoma tautų apsisprendimo teisė ir valia, kaip ir kitų dviejų Baltijos valstybių aktoose, tačiau stipriai remiamasi ir praeitimi. Tai aišku iš to, kad Lietuvos Taryba dar skelbia "tą valstybę atskiriant nuo visų valstybių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis". Čia turėta galvoje ne vien ryšiai su Rusija ir Vokietija, — dviem didžiuliais Lietuvos kaimynais, kurie lietuvių tautą buvo paskiausiai užvaldę, — bet ir visi seni unijiniai ryšiai su Lenkija. Taigi Vasario 16 akto buvo siekiama atstatyti visiškai savarankišką Lietuvos valstybę, tokia yra buvusi dar prisunijintais laikais. Remiantis tokiu praeities palikimu, kuriame buvo pelkęs gyvas lietuvių tautos siekimas turėti niekieno nesurūštas rankas. Nauji santykiai su kitomis valstybėmis turėjo būti atremti į visiškai naujus pagrindus.

Nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymas, kokią skelbė Vasario 16 aktas, ypač prisimintinas ryšium su 700 metų sukaktimi, kai senosios Lietuvos valstybės fundėjas didysis Lietuvos kunigaikštis Mindaugas buvo valdovas pirmuoju Lietuvos karaliumi. Vasario 16 deklaracija ir Mindaugo karūnacija tarp savęs susimiega, kaip du būdingi istorinio lietuvių tautos kelio etapai: senosios Lietuvos valstybės pradžia ir siuometinės Nepriklausomos Lietuvos pradžia. Abie-

ju lietuvių tautos istorinio kelio etapų panašumas buvo pestebėtas, dar prieš skelbiant Vasario 16 nutarimą, kai buvo kilusi mintis naujai Lietuvos valstybei duoti seną monarchinę formą ir jos valdovą parinkti Mindaugą II vardą. Tos minties paskui buvo atsisakyta, — priešingos nuomonės net ir Lietuvos Taryba skaldė, — bet istorijos analogija vistiek paliko: naujoji Lietuvos valstybė kelsi iš tokių pat ūkanų, iš kokių buvo ir išsėrusi Mindaugo Lietuva.

Taip pat vienu ir kitu atveju lietuvių tauta jungė tas pats neužvaldomas veržimasis į savarankišką valstybinį gyvenimą. Jis (veržimasis) buvo stiprus visam lietuvių tautos istoriniam kelyje, kad ir aptemdomam kartai sunkių priespaudų ir nelaisvės dienų. Tokiomis dienomis, priešingai, (dar stipriau buvo jautiamas nuostolis, netekus savos valstybės, ir reikėjas ją atkurti. Vasario 16 aktas kaip tik ataidi tam lietuvių tautos siekimui, kuris nuo dabarties laikų nuolat žyla senovė.

Lietuvos valstybės pradžia toje žiloje senovėje neužčiuopiama; negalima jos susieti su jokia data, ne su jokio valdovo tikru vardu. Žinoma, tik tiek, kad jau XII amžiaus pabaigoje lietuvių tautos gentys nebuvo pabėros ir kad jas valdė sritiniai kunigaikščiai, siekę savo valdžią apimti visą lietuvių gyvenimą plotą. Tose jų rungtynėse dėl vyriausios valdžios XIII amžiaus pradžioje stipriausiai pasireiškė Mindaugas, laikomas Lietuvos valstybės kūrėju. Tyrimėjimai rodo, kad

Mindaugo būta ir gabaus ir didelio masto valstybininko. Jis ne tik tiktai sugebėjo po savo valdžią palenkti kitus kunigaikščius ir Lietuvą sujungti į vieną valstybę, bet duoti jai ir tokią formą, kokią buvo anais laikais įprasta Vakarų Europoje. Tam jis krikštijosi, vainikavosi karalium ir užtikrino teisę savo sūnui paveldėti sostą ir vainiką. Tuo būdu Lietuvos valstybė, kad ir tiktai pradėta krikštyti, jis iškėlė lygiomis su kitomis valstybėmis, kurios turėjo ir senesnes tradicijas ir giliau buvo įaugusios į Vakarų kultūrą bei jų laikų papročius.

Iš visos Mindaugo politikos aišku, kad jis nebuvo pats pirmasis Lietuvos valdovas, kuriam būtų tekę dar kovoti su tautos prasydimu teritorijoje. Tauta buvo jau priblandinta valstybiniam gyvenimui ir jo siekė išskeldama atskirų sričių kunigaikštius, su kuriais turėjo kurtis dėl vyriausios valdžios, bet nebuvo klausimo, kad jos reikia ir ji turi būti tokia, kaip kitose valstybėse. Mindaugas šito pasiekė, naudodamasis tomis pačiomis priemonėmis, kurios laikė vienybėje kitas tautas — krikščionybę, karaliaus vainiku. Net ir jo konkurentai, kaip Vykinas, lygiai to paties siekė. Kad Mindaugas, šio tikslo siekdamas, padėjo galvą, nuo kurios nurejo ir vainikas, nėkada jau netekęs kitam Lietuvos valdovui, vaikė daugiau išorinės priežastys — žinoma vokiečių ordino agresija. Kadan-

gi ji (agresija) buvo sujungta su krikštu, Mindaugo būta ir gabaus ir didelio masto valstybininko. Jis ne tik tiktai sugebėjo po savo valdžią palenkti kitus kunigaikščius ir Lietuvą sujungti į vieną valstybę, bet duoti jai ir tokią formą, kokią buvo anais laikais įprasta Vakarų Europoje. Tam jis krikštijosi, vainikavosi karalium ir užtikrino teisę savo sūnui paveldėti sostą ir vainiką. Tuo būdu Lietuvos valstybė, kad ir tiktai pradėta krikštyti, jis iškėlė lygiomis su kitomis valstybėmis, kurios turėjo ir senesnes tradicijas ir giliau buvo įaugusios į Vakarų kultūrą bei jų laikų papročius.

Drumties metai, atėję po Mindaugo mirties, Lietuvai buvo tik tuo nuostolingi, kad ji prarado progą apjungti dar kitas lietuvių gentis, gyvenusias Baltijos pamaryje, pav. prūsus. Čia tvirtai koją pastatė vokiečiai, bet pačios Lietuvos valstybės neįstengė sugriauti. Ji iškėlė naują valdovų dinastiją, Gediminaičius, kurie nuredė lietuvių tautą į rytus, toli jos vardą išgarsino visoje Europoje. Čia mes turime tokius stambius valdovus, kaip Gediminą, Algirdą, Kestutį, Vytautą. Giliau įsisiūvėję į jų darbus ir kovas, pastebime, kad visos pastangos buvo skiriamos daugiau didžiuliam Lietuvos valstybei, o ne tautai.

(Bus daigiau)

DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-6444
Pajamų "zonas" pagal susitarimą.
Jei ne "zonoje", skambinti 374-8004.

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJĄ
Tel. 695-0533
Fox Valley Medical Center
800 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinics
Medicinos direktorius
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, IL
VALA DUS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antrą šeštadienį 8-3 val.
Tel. 562-2127 arba 562-2728

DR. W. EISIN-EISINAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6122 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei ne-
stiepias, skambinti MI 3-0001.

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGŲ
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2416 W. 1 St. Tel. 737-5149
Tikrina akis, Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJĄ
2606 WEST 63RD STREET
Val. antradienį, 1-4 popiet
ketvirtadienį, 6-7 val. vak.
Užrašų telefonas: 770-2880.
Residencijos telefonas: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Sąsąra praktika, spec. MOTERŲ ligos.
Užrašų telefonas: 2652 WEST 59th STREET
Tel. PR 8-1223
OPTO VAL: pirm, antradienį, trečiadienį
ir penktadienį 9-12 val. vak. Šeštadienį
nuo 2-4 val. popiet ir kitu laiku
pagal susitarimą.

F. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatų, Pralauž. Med. ban-
džių, Speciali pagalba kojomis
(Arch Supports) ir t. t.
Val: 9-4 ir 6-8, Šeštadienį 9-1
2850 West 63rd St., Chicago, ILL. 60629
Telef.: Prospect 6-5084

Gėlių visoms progoms
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63RD STREET
Telefonas: PR 8-0833 ir PR 8-0834
Naujoji Berberas ir Gene Drishy
krautuvi.

THE DAISY STORE
9918 Southwest Hwy. Oak Lawn
Tel. 499-1318

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Laidimui — Plina apsauda
IŠMOKA KAINA
R. BERENAS
Tel. WA 5-8063

MOVING
Apraustas perkraustymas
ir įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-5996

SOPHIE BARCUS
RADIO SEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pir-
madienio iki penktadienio 3:00
-4:30 val. popiet. Šeštadienį
ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30
val. ryto.

Vedėja Aldona Daukus
Telef.: HAMLOCK 4-2413
7151 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

Sūris ir jo istorija

(Atkelta iš 3 psl.)
Apie sūrį gamybą Lietuvoje
liudija ir tų laikų grožinė litera-
tura. Antai, A. Juškos surinkto.
se ir 1880 m. išspausdintose
"Lietuviškose dainose", K. Do-
nelaičio "Motuose", lietuvių liau-
dies pasakose dažnai minimas
sūris ir kiti pieno produktai.

Zemaitijos ir Užnemunės vals-
tėčiai daugiausia spaudė vadi-
namąjį saldų sūrį iš saldaus vi-
rinto pieno, primąšdami kiau-
šinių ir įvairių prieskonių. Kito-
se Lietuvos vietovėse paplitęs
rūgštus sūris, spaudžiamas iš
rūgštaus pieno, pridant saldaus
pieno, grietinės ir kmy-
nų. Sutrauktas pienas pilamas
į trikampį sūrmąšį, kabinamas
nuvarvėti, po to spaudžiamas
surspaudžiais. Suspaustą sūrį
galima tuojau vartoti; norint
ilgiau išlaikyti, jis džiovinamas
saulėje ar prie krosnies. Tokia
sūrio gamybos technologija kai-
me išliko iki šių dienų.

XIX a. pabaigoje ir XX a. pra-
džioje Lietuvos dvarininkai pra-
dėjo steigti kooperatives pien-
ės, kurios specializavosi muši
sviestą, nes Rusijos miestuose
ir užsienyje sviestas turėjo di-
desnę paklausą. Beje, sviesto
gamyba buvo ir paprastesnė, ir
pradėjus naudoti separatorius,
labiau mechanizuota. Olandiškų
sūrį šiuo laikotarpiu gaminta
tik tiek, kad būtų patenkinta vie-
tinė paklausa, o ji buvo nedide-
lė, nes sūriai brangiai kainavo.
Po Pirmojo pasaulinio karo sū-
rių gamyba Lietuvoje taip pat
nesivystė, liko privačių sūrinin-
kų rankose.

Priekarinėje Lietuvoje priva-
čiose surinėse, daugiausia susi-
telkusiose Klaipėdos krašte, Jur-
barko ir Veliuonės apylinkėse,
per metus buvo pagaminama
200-300 olandiško bei Tilkės sū-
rių. "Pienocentras" priklausė
nedidelės Belverio, Kuršėnų,
Usenų ir Vilkikų sūrinės, per
metus parduodavusios po 10-15
sūrį. 1940 m. "Pienocentras"
pastatė šėtos sūrinę, pajėgą per
metus pagaminti apie 80 t olan-
diškų sūrį. Lydyti sūriai visai
nebuvo žinomi.

Šiuo metu Lietuvoje fermen-
tinius sūrius gamina 19 sūrinų.
o lydytus — Šiaulių lydytų sū-
rių gamybos cechą. 1975 m. bu-
vo atidnuota 1 parduotuvė 147
tūkst. t. ir 12.6 tūkst. t. fer-
mentinių ir 2.1 tūkst. t. lydytų.
Lietuvoje nuolat plečiama sū-
rių gamybos techninė bazė. Pa-

statytos Tauragės ir Raguvo
sūrinės, prie Gudžiūnų, Beržė-
nų ir Linkuvos pieninių įrengti
pajėgūs sūrį cehai, rekon-
struotos Šėtos, Joniškio, Kelmės
ir Zagarės sūrinės. 1966 m. pra-
dėjo veikti didelė Rokiškio sū-
rinė su sroviniomis mechanizuo-
tomis linijomis, per metus pa-
gaminanti 2.5 tūkst. t. sūrį.

1969 m. Šiauliuose pastatyta
1,000 t. talpos sūrį brandini-
mo bazė. Ji svarbi tuo, kad kon-
centruoja visos Šiaulių zonos
fermentinių sūrį brandinimą
ir galutinį paruošimą. Be to, prie
šios bazės pastatytas lydytų sū-
rių cehas. 1976 m. Pasvalyje
pastatyta stambiausia respubli-
koje sūrinė, pajėgi tiekti apie
3 tūkst. t. sūrį per metus.

Nuolat plečiamas sūrį asor-
timentas. Dabar Lietuvoje ga-
minama 16 fermentinių ir 10
lydytų sūrį rūšių. Be olandiš-
ko, rusiško, Kostromos ir Jaros-
lavlio sūrį, didelę vartotojų pa-
klaušą turi Nemuno, Rambynio,
Šėtos, žemaičių sūriai. Nuo se-
no Lietuvos kaimo spaudžiamų
ir džiovinamų trikampių sūrį.
1969 m. džiovinus sūrius pra-
dėta gaminti pramoniniu būdu.
1973 m. buvo pradėta spausdin-
ti neriebius lietuviškus, Kauno
ir Klaipėdos sūrius. Dabar tie
sūriai gaminami jau ir kitose
respublikose. Iš E. Lietuvio

Rusai atgabena dau- giau Kūbos karių

Kas antrą dieną sovietų tran-
sporto lėktuvai atgabena dau-
giau Kūbos karių į Etiopiją. Sa-
vo laiku tie patys rusų tran-
sporto lėktuvai gabeno į E-
tiopiją rusų tankus, kulkosvai-
džius ir amuniciją. Rusai per-
veža kublečius ir iš Ango-
los.

Pasirodo, kad ne visi Kūbos
kariai iš Angolos nori vykti į
Etiopiją. Iš Angolos kariai no-
ri vykti į Kūbą, bet ne į kitas
Afrikos valstybes. Sovietų ge-
nerolai yra įsitikinę, kad kuble-
čiams pavyks sustiprinti dabar-
tinę Mungatų vyriausybę Adis
Abeboje.

Rusai nori nepri- klausomos unijos

MASKVA, Rusija. — Eči šio
meto visas Rusijos darbininkų
unijos organizavo ir tvarkė so-
vietų komunistų partijos nariai,
bet dabar atsirado keli draus-



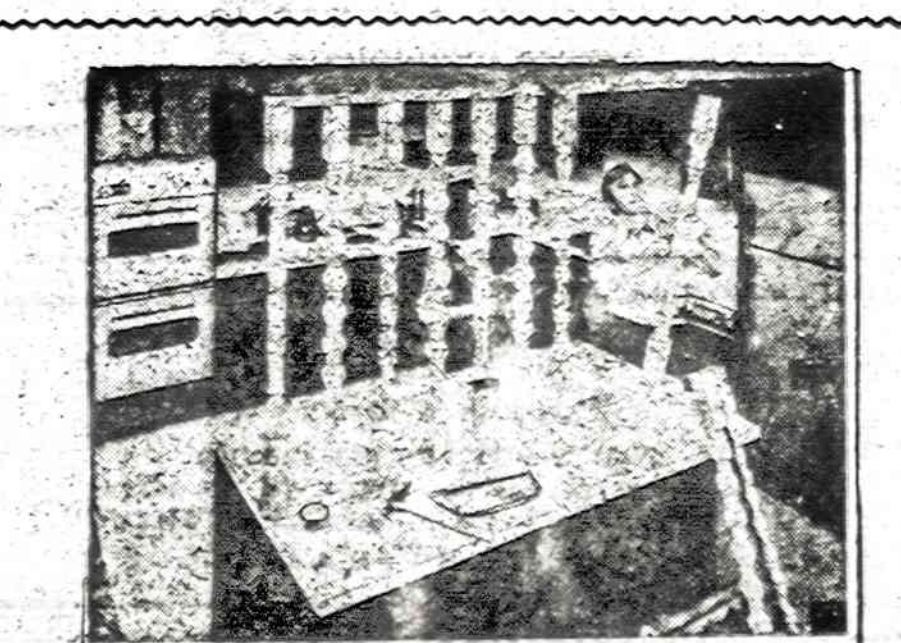
Vyt. Ignas JURATIS IR KASTYTIS

vyrai, kurie panoro suorganizuoti
savo uniją, drįsiančių gin-
ti valstybės tarnautojų reika-
lus. Id šio meto tarnautojai bu-
vo ir yra žiauriai išnaudojami,
niekas jų neužtaria.

Naujos rūšies unijos organi-
zacija ryžosi vadovauti 45 me-
tų amžiaus Vladimiras Kle-
banovas. Jis pareiškė, kad yra
pasiruošęs areštui, įeigui polie-
ja prie jo praded kabinėtis.

**DIDŽIOJO SNIEGO
11 SUKARTUVES**
(Atkelta iš 2 psl.)

dros iš kelio nublokštų ir sniego
pusnėmis apnešamų automobi-
lių. Ant maždaug pusės pėdos
aukščiau pasnigo sniego ketvir-
tadienio audra užpylė dar apie
10-12 inčų sniego, nors 1967 me-
tų Didžiojo Sniego audrai kiek-
biškai nepriėjo, bet audros vė-
jui pučiant po 54 mylias per va-



In today's "do-it-yourself" world, the amateur decorator or
the professional decorator alike is finding increasing re-
sponse to the "do-it-yourself" products that are known in the
trade as portable, lightweight and imaginative products in the
home.

Architectural spinners — pre-
sented in the same products
which are used to be known as
balustrades in staircases — now
are available in a variety of
styles and sizes. But the sky's
the limit when it comes to
the decorative uses to which
they're now being put.

Architects, interior designers
and "do-it-yourselfers" find
the spinners a versatile, stylish
and inexpensive way to add
character to a home or office,
indoors or out.

Spinners are being used as
candle holders or lamp bases,
as room dividers, screens and
valances, or as legs for coffee
tables, bookshelves, and more.

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAISKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKSCIONIUI

"Apsilvikiite Viešpačiui Jėzumi Kristumi". — Rom. 13.14.
Šitas patarimas yra duota pasišventusiems, kurie buvo Viešpaties pri-
imti ir atgimdyti šventąja dvasia. Apsilvikiimas Viešpačiui Jėzumi nėra sta-
igus darbas; negalima tai atlikti per vieną valandą, vieną mėnesį ar vienus
metus. Tai yra darbas viso gyvenimo. Apsilvikiiti Kristumi reiškia stengtis
sekti jo pėdomis arba gyventi, kaip jis gyveno. Būkime tikri, kad šiame
gyvenime mes pilnai neapsilvikiime visomis mūsų Viešpaties savybėmis.
Bet Viešpats mato mūsų pastangas ir pažįsta mūsų širdis. Jis mato kaip
mes stengiamės numarinti senąją prigimtį, ir atmeti nuo savęs kūno dar-
bus ir apsivilkti tėsingumo rūbais, kuriais galime pasirodyti skirtingas
nuo pasaulinių ir būti patinkamais Dievui.
Visi žino, kad mirtis yra žiauri ir paliočia kiekvieną. Bet kur yra mi-
rusijė? Į tą klausimą atsako knygučių "Viltis po mirties", kurį gausite ne-
mokamai. Rašykite:
F. ZAVIST, 3715 West 66th STREET, CHICAGO, ILL. 60629.
SV. RAŠTO TYRINETOJAI.

Mažeika & Evans
Laidotuvių Direktorai
6845 SOUTH WESTERN AVE.
Trys Moderniškos Koplyčios
Mašinoms Vieta
Tel. 737-8600
Tel. 737-8601

EUDEIKIS
GAIDAS -- DAIMID
SENIAUSIA IR DIDžiausia LAIDUJIMO ĮSTAIGA
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: Yards 7-1741-1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS
TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9
TRYs MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ TUTOBILIAMS PASTATYTI

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos
AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTLI
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIEŠTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS
TOMAS IR LAURYNAS LABANAUSKAS
6307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: Yards 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: Olympe 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS
1348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-5772

GEORGE F. RUDMINAS
6319 So. LITUANICA AVE. Tel.: Yards 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET Rfpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Vh plnia 7-8677
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, IL. 974-4416

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: Yards 7-1811

→ NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — MONDAY, JANUARY 30, 1978

Revolution Of The One-Pot Meal

In Colonial times many
large homes boasted a sum-
mer kitchen. When the weath-
er got hot, cooking was done
there, away from the main
house, which stayed cool and
dry. Today we still want to
keep the house cool, but also
want to save energy and free
time for all the leisure activi-
ties of summer. Thanks to
modern conveniences we can
overthrow kitchen drudgery
without sacrificing taste or
nutrition.

The hero of this kitchen
revolution is the one-pot
meal, made in a slow cooker.
Like a crockpot, baked in the
evening, the night before, or pre-
pared in advance and frozen.
One-pot meals can be as
simple as hot dogs and beans,
or as fancy as coq au vin. But
they all get you out of the
kitchen while the sun shines,
consume energy during off-
peak hours and help keep the
house cool, cutting down on
air conditioning bills.

Summer is also the time
when friends are likely to
drop in, and one-pot meals
are an easy but elegant way
to entertain indoors or out.
Cocktails with a bottle of
wine and a table set
with decorated vases, napkins
and color-coordinated paper
place mats, they mean less
serving and clean-up time.

Speaking of revolutions,
our Russian friends have a
way of making head tea using
solar power. Put tea bags,
sugar, water and lemon juice
in a sealed container, shake
well and place in bright sun-
light for a few hours. Then
pour over ice. Presto, real
iced tea with lemon!



even if you aren't trying foods,
or open the kitchen windows
at the top, so hot air escapes.
Cook or wash dishes after
dark whenever you can. A-
void opening the refrigerator
as much as possible — tin heat
it removes from the inside is
pumped outside — into your
kitchen. Use low heat when
baking your one-pot meals:
the insulation on your oven
will be more effective. Use dis-
posable plates, cups and nap-
kins as often as possible, but
when these are dishes to wash,
lead the dishwasher fully be-
fore summering. You might even
try washing dishes in cold
water — with modern deter-
gents it works fine.

Another version of the
summer kitchen is the bar-
becue or camp out, which
means leaving the kitchen far
behind. Every camper knows
that the one indispensable
item in the camp "kitchen"
is a roll of paper towels used
for every job from drying
hands to cleaning pots and
pans. Clip the straight section
of a coat hanger in the
middle, bend the ends back
and use it to hang the towel
roll whenever it is needed.

Whether the setting is
casual, one-pot meal menu
planning can be a time and
energy saver all year round.

